

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

Silke mindes

SSWs kvindeforum mindes SSW-politikeren og mennesket Silke Hinrichsen ved at uddele den pris, der er opkaldt efter hende.

Netværkskursus

SSF og Landsbyforbundet i Sønderborg Kommune arrangerer dansk-dansk netværkskursus på Jaruplund Højskole og Danevirke. (Foto: Tim Riediger)

Til Bornholm

Også i år engagerer det danske mindretal sig i Folkemødet på Bornholm – og igen med en hel del unge. (Foto: SSF)

Læs mere på KONTAKT side 2

Læs mere på KONTAKT side 3

Læs mere på KONTAKT side 5

TEATER- & KONCERT 2019/ 2020

SSF-brochure følger med dagens avis

Eugen Onegin

Tors/Do 31.10.2019 • 19:30
Idrætshallen, Flensborg/Flensburg

Tjajkovskijs mest populære opera, EUGEN ONEGIN, kan betragtes som kærlighedsoperan over alle kærlighedsoperer. Aldrig før eller siden har den menneskelige kærligheds karakter med al sin herlighed og lidenskabelighed været mere romantisk fremstillet end i denne operaversion af Pusjkins berømte roman på vers: Kærlighed, lidenskab, jalousi, længsel, krænkelser og død i zartidens Rusland bærer vejen for, at den smukke pige fra landet, Tatjana, falder for en arrogant mand fra St. Petersburg, som først mange år senere finder ud af, at han er lige så forelsket i hende, som hun var i ham. Men da er det for sent...

Opera i 3 akter
Musik: Peter Iljij Tjajkovskij
Libretto: Peter Iljij Tjajkovskij og Konstantin Sjlovskij efter digt af Pusjkin
Synges på russisk med danske overtekster.
Introduktion på tysk en halv time inden forestillingen i Idrætshallens lille sal.

Tschaikowskij's bekendteste Oper, EUGEN ONEGIN, kann als die Liebesoper aller Liebesoper betrachtet werden. Niemale zuvor oder seither wurde der Charakter der menschlichen Liebe mit all seiner Herlichkeit und Dürstlichkeit romantischer dargestellt als in der Opernversion von Pusjkins berühmten Roman in Versen: Liebe, Leidenschaft, Eifersucht, Verlangen, Kränkung und der Tod in den Zeiten der Zaren in Russland ebönen den Weg für das schöne Mädchen Tatjana vom Lande, das einem arrogantem Mann aus St. Petersburg verfällt, der erst viele Jahre später herausfindet, dass er genauso verliebt war in sie, wie sie in ihn. Aber da ist es zu spät...

Oper in 3 Akten
Musik: Peter Iljitsch Tschaikowski
Libretto: Peter Iljitsch Tschaikowski und Konstantin Sjlovskij nach einem Gedicht von Pusjkin
Es wird auf Russisch mit dänischen Untertiteln gesungen.
Einführung auf Deutsch eine halbe Stunde vor Beginn der Vorstellung im kleinen Saal der Idrætshalles.

www.ljyske-opera.dk   www.sjseymfoni.dk

Konserter

Teater

I Sydslesvig 2019/2020

At også den kommende teater- og koncertsæson bliver interessant og alsidig, vidner SSFs teater- og koncertbrochure 2019/2020, der udsendes med dagens avis, med al tydelighed om. Bredden indenfor teater, ballet, opera, musical, familieforestillinger og klassisk koncert er bevidst. Og den geografiske spredning over det meste af vor landsdel er tilsigtet. At tilbuddet også er økonomisk overkommeligt, fremgår ligeledes af brochuren.

SPAR
Her tilbydes også forskellige sparemuligheder: Forskellige abonnementer, der jo også forligger én lidt, rabat for bestemte grupper, tilbud til distrikter og skoleklasser. Er man interesseret men gennemskuer ikke helt de mange muligheder i brochuren, kan man med fornøjelse læse sig igennem tilbuddene og derudover få den nødvendige assistance på SSFs sekretariater. Her er der altid hjælp at hente.

MÅLRETTE
Det er SSFs teater- og koncertudvalgs håb, at mange har lyst til at lade sig fortrylle og bevæge, når lyset dæmpes i salen ved forestillingen hhv. koncerten, og benytter sig af SSFs tilbud, der selvsagt er målrettet på hele det danske mindretal i Sydslesvig. Er der ingen teater- og koncertbrochure i ens torsdagsavis, kan den hentes på hhv. leveres den efter henvendelse til ens lokale SSF-sekretariat. Den vil også kunne læses på SSFs hjemmeside www.syfo.de

Dancing Stories - Kærlighed/Liebe

Ons/Mi 06.11.2019 • 20:00
Slesvighus, Slesvig/Schleswig

Med Black Box Dance Company i en intim og hyggelig atmosfære, baseret på nogle af de smukkeste scener og øjeblikke fra vores 5-årige repertoire. I stearinlysets skær vil fire dansere berøre, glide og vække publikums nysgerrighed. For "Dancing Stories" har temaet KÆRLIGHED.

Med udtræk fra anmelderroste forestillinger såsom Elsker dig for Evigt, FEAR, 7EVEN, NO SEX samt ny-koreograferede indslag, vil publikum blive taget igennem en rejse med danserne og opleve kærlighed i alle dens former og afskyninger gennem dansen.

Med fokus på høj kunstnerisk kvalitet har kompagniet formået at danne sig en bred skare af publikum såvel som anerkendelse for sit arbejde, nationalt og internationalt. Kompagniet har på trods af sin korte levetid på 5 år markeret sig som én af landets førende aktører inden for dansesagnet med store og små forestillinger for både unge og voksne.

Erlebe die Black Box Dance Company in einer intimen und gemütlichen Atmosphäre, basierend auf einigen der schönsten Auftritte und Augenblicke aus 5 Jahren Repertoire.

Im Kerzenschein werden die 4 Tänzer das Publikum berühren, kitzeln und die Neugierde wecken, denn „Dancing Stories“ hat das Thema LIEBE.

Mit einem Auszug aus den hochgelobten Vorstellungen wie „Liebe dich für immer“, FEAR, 7EVEN, NO SEX sowie neu choreografierten Elementen, wird das Publikum von den Tänzern auf eine Reise mitgenommen und erlebt die Liebe durch den Tanz in all ihren Formen und Schattierungen.

Mit Fokus auf hohe künstlerische Qualität hat die Compagnie es geschafft, sich ein breites Publikum sowie die Anerkennung ihrer Arbeit, sowohl national wie international, zu sichern. Die Compagnie hat sich trotz ihres kurzen Bestehens von fünf Jahren als eine der führenden Akteure mit großen und kleinen Vorstellungen für sowohl Junge als auch Erwachsene im Bereich Tanz etabliert.

www.black-box-theatre-and-dance.dk

PÅ VESTKYSTEN

Velforberedt og oplagt fortalte Charline, Christine og Mathilda om deres liv på Bredsted Danske Skole. (Foto: Peter Hansen)

Møder man ungdommen

Det var elever fra 8. klasse, der styrede programmet, da Grænseforeningen fra Aalborg i forgårs gæstede Bredsted Danske Skole. Skolelederen og en lærer tog godt nok imod ude på gaden, men såvel rundvisning som fortælling om det at gå på dansk skole, stod eleverne for. Og det faldt tydeligvis i god jord hos

gæsterne. - Det er noget andet end at høre en lærer eller skoleleder stå og fortælle, sagde en af dem. Siden besøgte nordjyderne Husumhus og Drage Forsamlingshus, hvor den lokale SSF-formand fortalte om landsbyen og dens mindretal.

ph

DANNEBROG-STAFET

Aflysning

Det er med stor beklagelse, at Dannebrog-stafetten 2019 aflyses. Der har simpelthen ikke været stor nok tilslutning til eventen, så Danmarks-Samfundet har aflyst arrange-

mentet. De allerede tilmeldte har fået besked.

Bo Wacker
DGI-konsulent

NORDFRIISK INSTITUUT

Anlässlich ihrer 50jährigen Mitgliedschaft wurden Maïke Lohse Blumen von Inken Vöpel-Krohn überreicht. (Foto: Christoph G. Schmidt)

Gute Zeiten

Die Mitgliederversammlung des Vereins Nordfriesisches Institut vor Kurzem zeigte, dass man im Nordfriisk Instituut inhaltlich, finanziell und personell gut aufgestellt ist. Zahlreiche Persönlichkeiten aus Politik und Kultur waren zugegen, darunter die Bundstagsabgeordnete Gyde Jensen, die Landtagsabgeordneten Lars Harms und Kay Richert sowie Nordfrieslands Kreispräsident Heinz Maurus. Seit Sommer 2018 ist der Archäologe Dr. Christoph G. Schmidt Institutsdirektor. Er hielt einen allgemeinverständlichen Vortrag über einen Kamm aus dem 3. Jahrhundert, der

bei archäologischen Ausgrabungen im thüringischen Frienstedt gefunden wurde und auf dem eine westgermanische Runeninschrift zu sehen ist. An deren Erforschung hatte sich Schmidt beteiligt. Der Fund der Inschrift gilt als wissenschaftliche Sensation, denn sie ist der Beweis, dass es das Westgermanische, eine Vorstufe des heutigen Deutschen, Englischen und Friesischen, tatsächlich gegeben hat.

nfi

UGEN DER KOMMER

- 6. SSFs bysekretariat i **Flensborg**: Lukket fra kl. 14
- 7. **Flensborg** Ældreklubben Duborg: Hyggeeftermiddag på Flensborghus kl. 14.30
- 10. SSF-distrikt **Lyksborg**: Pinsetur kl. 7
- 11. **Flensborg** SSF-distrikt Nord: Morgenmad i Sejlklubben i Tønnsenhuset kl. 9
SSF-distrikt **Jaruplund-Veding** og **Sankelmark** samt **Jaruplund** menighed: Hyggeeftermiddag med foredrag ved Gershom Jessen om "Jøder i **Flensborg**" i kirkens lokaler kl. 15
De danske foreninger og institutioner på **Ejdersted**: Uffes kaffebar på Uffe-Skolen, **Tønning** kl. 15-17
SSF-distrikt **Bøglund**: Hobbyeftermiddag i forsamlingshuset kl. 14.30-17

- 12. Borgerforeningen: Tur til **Lyksborg** sammen med Frederiksklubben kl. 18 med spisning på Restaurant Borgerforeningen kl. 19.30
SSFs Humanitære Udvalg: Sommerudflugt til Frilandsmuseet i **Molfsee**, fra **Lornsendamm** kl. 8.30
Flensborg SSF-distrikt Nord: Hyggeeftermiddag med lotto i Spætteklubben i Tønnsenhuset kl. 14.30
SSF-distrikt **Ravnkær**: Strikkecafe i forsamlingshuset kl. 15.30
SSF-distrikt **Isted/ Jydbæk**: Huslid i **Jydbæk** Forsamlingshus kl. 18
- 13. **SSF Flensborg** by: Dannebrogstur til **Tallin/ Estland** 13.-17.6.
Harreslev Kvindeforening: Hyggeaften i kirkens konfirmandstue kl. 19
SSF-distrikt **Damholm**: Hobbyklub i forsamlingshuset kl. 15
Torsdagsklubben **Frederiksberg**: Møde for de ældre på Slesvighus kl. 14.30-17

GUDSTJENESTER

<p>Pinsedag, søndag, 9.6., Joh. 14, 22 - 31 Arnæs skipperkirke, 11, dansk/ tysk Egernførde, 10, Brask, konfirmation FL Ansgar Kirke, 10, Kirkegaard FL Helligåndskirken, 10, Ørsted FL Sct. Hans, 10, Dal FL Sct. Jørgen, 10, Egeris FL Sporskifte, 10, Hougese Frederiksstad, 19, Vogel Garding, 9.30, T. Jørgensen Hanved, 10, Böll Harreslev, 11.30, Böll, udendørs Husum, 15, Vogel Lyksborg, 14, Fønsbo Læk, 14, Parbo, udendørs Nr. Haksted kirke, 10, dansk/ tysk Rendsborg, 11.30, Brask SL Ansgar/ Wappen von Schleswig, 10, Olesen/ Nicolaisen</p>	<p>Tønning, 11, T. Jørgensen Vanderup, 11, Mortensen Vesterland, 10.30, dansk/ tysk</p> <p>2. pinsedag, mandag, 10.6., Joh. 3, 16-21 Egernførde, 10, Madsen FL Ansgar Kirke, se Helligåndskirken FL Helligåndskirken, 17, præsterne FL Sct. Hans, se Helligåndskirken FL Sct. Jørgen, se Helligåndskirken Kappel, 11, Mogensen Rendsborg v. Feldscheide, 11, pilgrimsvandring Sorup sognekirke, 9.30, Mogensen Tarp, 10, Mortensen, konfirmandindskrivning Vesterland, St. Christopherus, 11, økumenisk</p>
---	--

SSWs KVINDEFORUM

Sehr geehrte Damen und Herren, liebe Freunde,

das SSW-Frauenforum lädt ein zur
Verleihung des Silke-Hinrichsen-Preises am Mittwoch, den 19. Juni 2019 um 19 Uhr
im Großen Saal, Flensborghus
Norderstraße 76, Flensborg.

Die engagierte Landes- und Kommunalpolitikerin Silke Hinrichsen aus Flensborg hat Spuren hinterlassen. Die überzeugte Südschleswigerin hat Brücken gebaut, tatkräftig Menschen in sozialen Notlagen unterstützt und gesetzliche Initiativen zur Durchsetzung von Frauenrechten gestartet.

Um die Verdienste der 2012 verstorbenen Politikerin zu würdigen, wurde der Silke-Hinrichsen-Preis ins Leben gerufen, der eine gesellschaftlich engagierte Frau aus der Region unterstützt.

Wir reichen Snacks und Getränke. Um Anmeldung wird gebeten. Vi byder på snacks og drikkevarer. Vi beder om tilmelding.
info@ssw.de - telefon +49(0)461-144 08 310

Kære venner,
SSWs kvindeforum inviterer til
uddeling af Silke Hinrichsen-prisen onsdag den 19. juni 2019 kl. 19.00
i Flensborghus, store sal, Norderstraße 76, Flensborg.

Den engagerede lands- og kommunalpolitiker fra Flensborg, Silke Hinrichsen, har sat sine spor. Den overbeviste sydslesviger har været brobygger, har aktivt understøttet kriserammede mennesker og kæmpet for kvinders rettigheder i og udenfor parlamentet.

For at hyde hende har SSWs kvindeforum skabt Silke Hinrichsen-prisen, som hæder socialt engagerede kvinder fra regionen.

Uddeler Silke Hinrichsen-prisen

SSWs kvindeforum inviterer alle interesserede til uddeling af Silke Hin-

richsen-prisen onsdag den 19. juni kl. 19 på Flensborghus.

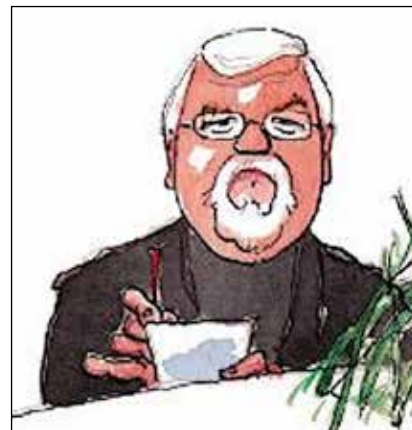
SSW beder om tilmelding til info@ssw.de senest tirsdag den 11. juni.

SØNDERJYSK HUMOR

Sydslesvigske bidrag efterlyses

Efter mange år som redaktør af æ Rummelpot, som han slap for tre år siden, har journalist og forfatter Sven-Erik Ravn kastet sig over et bogprojekt: "Sønderjysk Humor". Men han mangler hjælp til at brede paletten helt ud. Han mangler grænseoverskridende indslag. Han søger derfor kontakt med et par gode skribenter/ fortællere syd for grænsen - eller hen over den. Gerne kvinder. Derfor: Kan du skrive morsomt og underholdende, gerne med en masse anekdoter om jeres oplevelser i Sydslesvig eller nordpå? Så henvend dig: svenerikravn@gmail.com hhv. 0045 7451 4648.

Andersen og Frode Sørensen. Desuden samler jeg uddrag fra e Havbogasse og Æ Rummelpot samt bidrag om de mere muntre episoder fra skyttegravene/ DSK, fra de sønderjyske forsamlingshuse, om hjemmetykkerne, æ feuerwehr, kongefamilien samt andet ærkesønderjysk." Illustrationer leveres bl.a. af Jens Hage, Erik Werner, Klavs Moltzen, Jens Bach Andersen, Majbritt Dunqart, Ole Weile.

Sven-Erik Ravn efterlyser bidrag fra Sydslesvig. (Ill. fra hjemmesiden)

STATUS

Ravn skriver: "Det har været særdeles opmuntrende at arbejde med mit lille projekt om "Sønderjysk Humor", idet jeg har fået megen positiv respons. Jeg har fået tilsagn om mange gode bidrag. Målet er en uhøjtidelig antologi fra vor tid med tekster af kendte og ukendte bidrag – professionelle som ildsjælede amatører - der har skrevet underfundig, humorfyldt eller morsomt om og eller fra Sønderjylland. Jeg arbejder for mangfoldighed og uhøjtidelighed i overensstemmelse med den sønderjysk livsstil. Følgende er indtil videre repræsenteret med bidrag i bogen: Frode Kristoffersen, Erling Jepsen, Bertel Harder, Siegfried Lenz, Sigfried Matlok, Søren Ryge, Eske K. Mathiesen, Thomas Petersen, Solvej Aagaard, Peter Seeberg, Manfred Spliedt, H.E. Sørensen, Hans Edvard Nørregaard-Nielsen, Peter-Iver Johannsen, Jørn Buch, Nikolai

BIBLIOTEKET

Romaner og vinyler

Få tips, når Carina Pabst og Lene Lund præsenterer nye romaner på Flensborg Bibliotek i dag, torsdag kl. 16. Ca. kl. 16.30 markeres åbningen af det nye plade-udlån med en uformel reception med musikbibliotekar Michael Juul Olsen.

BESTILLINGER

Sidste frist

Kære alle, i henhold til jeres bestilte årsmøde-artikler er sidste frist for afhentning fredag den 14. juni. Herefter vil bestilte krus og T-shirts, der ikke er blevet hentet, gå over i løssalg. Dansk Sekretariat Slesvig, tlf. 04621-23888.

KONTAKT

Udgiver: Flensborg Avis.
Ansv. chefred. Jørgen Møllekær
Redaktion: Bernd Engelbrecht,
Lars Erik Bethge
Dansk Generalsekretariat,
Nørregade/Norderstr. 76
24939 Flensborg
Telefon 0461/14408 120 eller
14408 122
Internet: www.syfo.de
e-mail: info@syfo.de
Udkommer hver torsdag.
Bezugspreis ist im
Mitgliedsbeitrag enthalten.

JARUPLUND

Hygge og info

Gershom Jessen fortæller om det jødiske liv i Flensborg. (Foto: privat)

SSF-distrikt Jaruplund-Veding/ Sankelmark og menigheden inviterer til hyggeftermiddag tirsdag den 11. juni kl. 15 i kirkens lokaler i Jaruplund med Gershom Jessen og emnet "Jødisk liv i Flensborg". Gershom Jessen er født 1953, opvokset i Flensborg og på Fyn og kommer fra en dansk/ jødisk/ tysk familie. Gershom Jesse er forretningsfører for den jødiske menighed i Flensborg og pensioneret kommunalpolitisk sekretær for SSW. Sidste år var han i Israel.

Alle er velkomne.

NETVÆRKSURSUS

Danevirke Museum som del af Unesco-verdensarven indgår i programmet for netværkskursus for SSFere og Landsbyforumet i Sønderborg Kommune fredag-lørdag 30./31. august – med tilmelding inden 25. juni. (Foto: SSF)

Rettidig tilmelding påkrævet og påskønnet

SSFs foreningskonsulent Tine Andresen gør opmærksom på, at det netværkskursus, som SSF, SSF-distrikt Skt. Jørgen-Mørvig og distriktets samarbejds-venner fra Landsbyforumet i Sønderborg Kommune arrangerer sammen på Jaruplund Højskole fredag-lørdag 30./31. august (ikke lørdag-søndag!), er tænkt som et kursus til styrkelse af samarbejdet hen over grænsen. Kurset indledes fredag kl. 14 på Flensborghus med en kop kaffe, hvorefter der bliver en guidet tur i Flensborg by - og siden drages med bus til højskolen, hvor middagen og samværet venter. SSF's generalsekretær Jens A. Christiansen causerer over det dansk-danske samarbejde. Lørdag tager man i bus til Danevir-

ke Museum, hvor også udstillingen Dansk i Sydslesvig ses. Der rundes af med en fælles middag. Slut påregnes ved 15-tiden. Kurset er forbeholdt medlemmer af SSF og Landsbyforumet. SSF's kontingent er på 14 deltagere, der takket være tilskud fra SSF kun skal betale 30 euro for hele herligheden inkl. overnatning. SSF forventer, at tilmeldte overnatter på højskolen. Selv om kurset først finder sted sidst i august, er tilmeldingsfristen sat til 25. juni. Tilmelding (og info om betaling) via Lars Nielsen, 0162 7380 054 hhv. ssfsm@gmail.com

FRILUFTSMØDEUDVALGET

Folk holdt ud i silende regn.

(Fotos: SSF)

De unge prægede friluftsmødet i Flensborg.

Drivvåde trodsede FDFerne regnvejret.

Siger tak

Det ville være trist, hvis friluftsmødet i Flensborg i år kun blev omtalt pga. den gennemgående regn. Vi havde et særligt godt program på pladsen i år, hvad der også gjorde, at der på trods af vejret var en hel del, der holdt ud og faktisk nød og roste friluftsmødet, som det bedste, de havde været med til.

Friluftsmødeudvalget for Flensborg By og Amt og Sydtønder Amt siger mange tak til vores fantastiske mødeledere på friluftsmødet i Flensborg: Jan Bartmann, Mads Riis og Cirsten Hansen fra SydslesvigCrew - også tak for den bevægende tale, som I holdt.

En stor tak skal også gå til Eberhard von Oettingen. I gjorde det så godt, og vi har fået megen ros på jeres vegne. Dejligt at opleve, at SydslesvigCrew og Feriebørnskontoret kom med en flashmob; det var sjovt at være med til.

En særlig stor tak til "Sydslesvig synger Larsen". Tak til Jule Sösemann, Jesper Balling Jacobsen og Sascha Döstrup (Dose) for jeres fortolkninger af Kim Larsens sange, og til SydslesvigGasolin Jannis, Joris, Fabian og Henrik for sang og spil. Det var en fantastisk god koncert, som sagtens kunne gentages i mere tørre omgivelser. Sikke dygtige sangere og musikere vi har i Sydslesvig...

Det gælder også de dygtige forsangere, Mie og Lene fra Cornelius Hansen-Skolen.

Dejligt, at den færøske danseforening kom med 18 personer for at dele deres tradition om kædedansen med os. Også tak til Eva Kjer-Hansen, Michael Tetzschner, Johannes Callsen og Erik Fage-Pedersen for gode og interessante taler. Og hvor er vi glade for, at FDFerne er med, og at de gerne indover også de svære sange, som vi ind imellem har på vores ønskeliste.

Friluftsmødeudvalget

FØDSELSDAG

Ingrid Thomsen 90 år

Fredag den 21. juni runder et kendt ansigt i Slesvig 90 år: Ingrid Thomsen, også kendt under pseudonymet "Johanna". Ingrid var aktiv i SSF igennem årtier, var formand for det lokale distrikt, dengang der endnu var flere distrikter i Slesvig by foruden Frederiksberg, var delegeret og fik Oberst H. Parkovs Sydslesvigpris i 2012. Hun engagerede sig i SSW, var kandidat ved diverse valg, "borgerligt" medlem af byrådet; en kvinde, der ville noget og sagde det ligeud - ikke altid velset hos de egne og slet ikke hos de andre. Men mest kendt blev Ingrid som akkvisitør på annoncemrådet for Flensborg Avis og den i 70'erne nedlagte Südschleswigsche Heimat-

zeitung. Og da annoncemarkedet i fjordbyen begyndte at tilsidesætte de danske aviser som reklamemedium, startede hun annoncebladet SL Kurier, der udkom på forlaget Flensborg Avis en gang om måneden. Her var hun akkvisitør, redaktør, distributør og ind imellem også fotograf. Hendes utraditionelle arbejdsmåde gjorde, at man som kollega - ikke mindst dem i teknikken - skulle have tålmodighed. Men færdig blev bladet hver gang, og det udkom og var populært. Men alting har en ende, og det havde SL Kurier også. Og så var der kun en annoncemæssig småtingsafdeling tilbage. Men kærligheden til Flensborg Avis

og det danske holdt ved. Længe endnu efter pensioneringen meldte hendes telefonsvarer sig både med hendes private og avisens melde-tekst. Ingrid Thomsen stammede fra landet, fra Jydebæk-egnen. Hun blev gift med Heini, og i ægteskabet fødtes to piger, Kerstin og Randi. Heini døde, mens Ingrid endnu var i den såkaldt bedste alder, og i Bernd Bossemeier fik hun sig en ny mand, hun kunne dele glæder og sorger med. For nogle år siden flyttede hun meget mod sin vilje fra den ejendom i Lol-fod, SSF solgte, og ind på Margrethegården, hvor hun med sit ungdommelige sind fik livet op i sin egen og de andres pensionisttilværelse.

Nu er tilværelsen ikke mere, som den har været. Ingrid er flyttet ind på Dansk Alderdomshjem i Flensborg, og helbredet tillader ikke, at der indbydes til stor fest i anledning af de 90. Men sender man hende en varm tanke den 21. juni, bliver hun og hendes pårørende sikkert glade. Og har man lyst til at skrive til hende på alderdomshjemets adresse, har ægtefællen lovet at læse hilsnerne op for hende på selve dagen. For minderne må man jo have lov at ha'...

De bedste ønsker på venners og families vegne, Bernd Engelbrecht

Ingrid Thomsen, som hun huskes. (Arkivfoto: SSF)

ET GODT TILBUD

STAND UP PADDLE
— TRY DAY —

Lørdag den 8. Juni 2019
Flensborg Roklub, Am Ostseebad | GRATIS

Vi tilbyder fire intro-kurser – du vælger selv tidspunktet:
14.00 - 15.00 | 15.00 - 16.00 | 16.00 - 17.00 | 17.00 - 18.00

I denne sommer vil SdU og Flensborg Roklub bringe dig ud på SUP-boardet i Flensborg Fjord. Kom og prøv trendsporten i en times tid med en dygtig instruktør ved din side. Tilmelding til Hinnerk Petersen (hinnerk@sdu.de)

www.SdU.de
#sduaydsrejsvig | #flbalmadindhold

Stand up-paddling for alle nysgerrige

I denne omgang er det ikke Lars Larsen, der har et godt tilbud til folk men SdU og Flensborg Roklub. Ikke mindst SSFs medlemmer er med-ind-

budte, når der kan prøve-paddles på lørdag. Man skal blot melde sig til. Og møde op.

FÆLLES PINSEGUDSTJENESTE

I al sin glans nu stråler solen

Fælles Pinsegudstjeneste

Mandag den 10. juni 2019 kl. 17.00

fejrer Flensborgmenighederne fælles pinsegudstjeneste i Helligåndskirken

Efter Gudstjenesten bliver der serveret lidt at spise og drikke.

Helligåndskirken
Große Str. 43, Flensborg

Alle velkomne

Til Flensborgmenighedernes fælles pinsegudstjeneste i Helligåndskirken pinsemandag er alle velkomne, oplyser pastor Jacob Ørsted. Man synger

pinsesalmer fra sangbogen "100 salmer". Bagefter spiser man sammen.

KAN NÅS ENDNU

Kim Olesen-udstillingen blev åbnet af kunstnerne Johannes Caspersen (t.v.) og Rick Towle (i m.) samt kunstforeningens formand Hans Jessen (t.h). Den kan ses frem til 15. juni. (Foto: Dieter Lührssen)

Se de skønne udstillinger

Efter at Dansk Generalsekretariat på Flensborghus havde åbnet sin udstilling med værker af Sven Dalsgaard og årsmødeplakater i starten af maj, er også de to andre udstillinger blevet åbnet i årsmødeweekenden.

KIM OLESEN

Sydslesvigs danske Kunstforenings retrospektive udstilling med skulpturer og billeder af Kim Olesen (1954-2017) blev åbnet den 23. maj. Den

kan endnu ses på Flensborg Bibliotek frem til 15. juni, så det er med at skynde sig, hvis man vil nå at se den.

HOLGER HATTESEN/TAGE STØRUP

Mikkelbergs udstilling med værker af Holger Hattesen (1937-1993) overgik alle forventninger med over 140 gæster til åbningen den 24. maj. Udstillingen med mere end 70

abstrakte og naturalistiske værker fra 40 år kan ses på Mikkilberg frem til den 28. juli. Samtidig udstilles keramikskulpturer af Tage Størup i raku-teknik. Et perfekt mål for en sommerudflugt på vestkysten.

DALSGAARD

Dalsgaard-udstillingen på Flensborghus i anledning af Dannebrogss 800-års jubilæum kan besøges på alle hverdage frem til sommerferien.

leb

I åbningen af Holger Hattesen-/ Tage Størup-udstillingen på Mikkilberg deltog over 140 mennesker. Udstillingen kan ses på Mikkilberg i åbningstiderne frem til 28. juli. (Foto: SSF)

HUSUM

Selv om rejsetiden var lang, var humøret højt.

(Foto: Daniela Caspersen)

Fra marsken til klippeøen

Godt en snes medlemmer fra SSF Husum og Omegn besøgte i himmelfartsferien Bornholm.

For nogle vedkommende første gang, for andre et kærkomment gensyn med øen, hvor de var ferieborn for 40 år siden.

Den ene dag var afsat til en busrundtur til Hammershus, Gudhjem, Østerlars Rundkirke.

Den anden var til fri udforskning af øen.

ph

FOLKEMØDE PÅ BORNHOLM

Sydslesvig selvfølgelig med

Det danske mindretal i Sydslesvig er en fast del af det danske foreningslandskab med et utal af forbindelser henover grænsen. Derfor er det også en selvfølge, at mindretallets organisationer og institutioner er med, når foreningsDanmark slår telt dørene op til årets Folkemøde på Bornholm den 13. juni. Sammen med Grænseforeningen tilbyder de et væld af informationer og arrangementer rundt omkring "Sydslesvigtellet", der i år vil stå i umiddelbart naboskab til den store hovedscene i Allinge.

VERDEN SARV

Hvor Istedløven prangede på teltets baggrund i fjor og vågede over engagerede debattører, strækker Danevirke med Valdemarsmuren sig hen over teltdugen i 2019. Efter at dette store danske symbol for et år siden blev UNESCO-verdensarv, orienterer Sydslesvigsk Forening (SSF) og Danevirke Museum i de fire Folkemøde-dage teltets gæster om Nordens største fortidsminde.

SYDGRÆNSEN

Årets første arrangement i teltet handler også om Danmarks første historiske sydgrænse, og hvordan danske

og tyske arkæologer i fællesskab tager vare om dette betydningsfulde stykke Danmarkshistorie. Derudover sætter mindretallets forskellige deltagere især fokus på det særlige forhold mellem Danmark og Tyskland med henblik på sprog, kulturpolitik, erhvervsamarbejde, vildsvinehegn og globalisering. En særlig oplevelse venter publikum, når hedengangne Kong Christian X (alias Alexander von Oettingen) kommer ridende på sin hvide hest for at deltage i et talkshow med Flensborg Avis' chefredaktør Jørgen Møllekær, og når der bliver faldskærmsudspring med Dannebrog.

SYNLIGHED

Udover de klassiske debatter og samtaler i teltet satser mindretallet og Grænseforeningen på at være synlige både i teltet og på festivalarealet. Det største tilløbsstykke bliver formodentlig igen det traditionelle Sønderjyske Kaffebord, som Grænseforeningen og SSF arrangerer i samarbejde med Højskolen på Bornholm. Sidstnævnte leverer de økologiske kager, der får bordet til at bugne en kort stund, inden flere hundrede gæster sørger for aflastning. En anden "Folkemøde-klassiker" er det traditionelle lan-

terneløb, hvor deltagerne fra Sydslesvig præsenterer folkemødets gæster for denne særlige regionale tradition.

ELEVAMBASSADØRER

Som i de forgangne år er Dansk Skoleforening tilstede med "elevambassadører". 45 elever fra de danske gymnasier i Flensborg og Slesvig søger sammen med Grænseforeningens kulturmodeambassadører dialogen med folk på pladsen og bærer budskabet om Sydslesvig ud i hele Allinge. Det vil de bl.a. gøre ved at udfordre folkemødebesøgende på deres tyskkundskaber.

LIVE-STREAMS

Flensborg Avis, der byder ind med en række debatter i Sydslesvigtellet, streamer ligesom Grænseforeningen en del af arrangementerne direkte på Facebook, og også elevambassadørerne fortæller om Folkemødet på de sociale medier. Interesserede i Sydslesvig kan følge dagene i Sydslesvigtellet på SSFs facebookside "Sydslesvigsk Forening", hvor foreningen lægger egne indslag op og linker til de forskellige live-streams.

Sydslesvigsk lanterneløb på Bornholm i 2018.

(Fotos: SSF)

De unge er med til at præge aktiviteterne i og uden for Sydslesvig-teltet.

FOLKEMØDE/ BORNHOLM - SYDSLESVIG-TELLET

Programpunkter 13.-16. juni

TORS DAG, 13.6.

14.00-15.00

Tysklands Danmarkshistorie lever Kom og mød danske og tyske arkæologer i debat om Danevirke og Hedeby, UNESCO verdensarv i 2018

I 1864 gik 40 procent af Danmark tabt til Tyskland. Men områdets danske historie bliver bevaret den dag i dag. Voldanlægget Danevirke og vikingemetropolen Hedeby, der sammen blev UNESCO-verdensarv i 2018, er stadig levende beviser på nogle af de mest spændende kapitler af Danmarks tidlige historie. Efter at danske og tyske i mere end 100 år kæmpede om patentet på områdets historie, arbejder danske og tyske arkæologer i de seneste årtier sammen om at sikre den danske kulturarv.

Frauke Witte, arkæolog ved Museum Sønderjylland og ekspert udi Danevirke, Matthias Maluck, tysk arkæolog og leder af UNESCO-verdensarv management Hedeby-Danevirke, samt Nis Hardt, leder af Danevirke Museum i Tyskland, fortæller om, hvilken betydning denne "tabte" landsdel har for Danmarkshistorien, hvad den danske historie betyder for Tysklands og hvordan denne historie sikres og fortællers i fællesskab i dag.

Ordstyrer: Lars Erik Bethge, kommunikationschef SSF.

Arrangør: Grænseforeningen, Sydslesvigsk Forening (SSF)

15.15-16.00

Skal vi endegyldigt blive dus med Tyskland? I en verden under hastig forandring giver danske ungdomspolitikere og Bertel Haarder deres bud Tidligere sagde man ofte, at mens danske politikere i EU-regi stemte sammen med deres tyske kollegaer, så var det deres britiske kollegaer, der mødtes med efter fyraften. Men selv om Danmark i mange årtier primært har valgt at følge den britiske og amerikanske vej, så har verden de seneste år forandret sig voldsomt. Trump, Brexit og et EU, der på mange måder har været i en kriselignende tilstand, betyder, at nutidens politikere måske skal finde nye svar. Tysklands rolle har unægteligt forandret sig betydeligt de seneste år. Nogle ser endda i kansler Angela Merkel et stabilitetens anker i urolige tider. Så hvordan ser unge danske politikere i dag på Tyskland? Skal vi nu, næsten 100 år efter Sønderjyllands Genforening med Danmark, endegyldigt blive dus med Tyskland? Flensborg Avis' chefredaktør Jørgen Møllekær diskuterer dette og relaterede emner med danske ungdomspolitikere og Danmarks længstsidende minister i nyere tid, Bertel Haarder. Arrangør: Flensborg Avis

16.15-17.00

Dansk-Tysk Anti-Fordoms Quiz – DTAFAQ Vil du vide alt om Danmark, Tyskland og grænselandet? Så kom og vind viden og en kop. En festlig quiz, som sætter fokus på fordomme om det danske, det tyske og grænselandet. Her kan man vinde enten ny viden, en enkelt kop

eller måske bare bekræftelse på, at man selvfølgelig ikke selv lider af nogen form for fordomme. Tør du være med? Quizzen foregår som altid i yderst folkelig Otto Leisner-stil, med høj risiko for inddragelse af alle tilstedeværende. Quizmaster er bibliotekschef Jens M. Henriksen, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Arrangør: Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

FREDAG, 14.6.

10.30-11.15

Så syng da, Danmark, lad hjertet tale! Vær med til at synges sammen ind med danske og sydslesvigiske sange Kom og vær med, når vi synger sammen ind med danske og sydslesvigiske sange. Arrangør: Sydslesvigsk Forening (SSF)

12.15-13.00

Kongen på vej mod Genforeningen Historisk talkshow: Hør kong Christian 10.s tanker om Genforeningen i 1920 og dens perspektiver

Forud for markeringen af 100-året for Genforeningen i 2020 optræder kong Christian 10. i dette historiske talkshow, hvor han med glimt i øjet interviewes om de tanker, han gør sig om Sønderjyllands genforening med Danmark i 1920, både om den politiske situation forud for folkeafstemningerne i det dansk-tyske grænse-land og om sit eget engagement i festligholdelsen af en af Danmarkshistoriens vigtigste begivenheder. Hør om kongens ridt over den gamle grænse ved Kongeåen, hans møde med det danske mindretal og hans tanker om de perspektiver, den nye grænse skulle vise sig at få i forhold til udviklingen af mindretallet og kulturmødet i grænselandet. Mod Christian 10., der spilles af Alexander von Oettingen, prorektor på UC SYD og skuespiller ved Det Lille Teater Flensborg, som interviewes af Jørgen Møllekær, chefredaktør på Flensborg Avis. Stykket er udviklet i samarbejde med Leif Mikkelsen, sceneinstruktør på Det Lille Teater Flensborg. Arrangør: Grænseforeningen, Sydslesvigsk Forening (SSF)

13.30-14.15

Fra grænsekontrol til grænseløs - og retur igen? Er grænsekontrollen til Tyskland blot det danske svar på en international udvikling? Murens fald i 1989 var for mange det afgørende bevis for, at grænser hørte fortiden til. Men på flere måder kan det virke som en svunden tid: Trump vil bygge en mur til Mexico. Flygtningekrisen i 2015 har på flere måder sendt det europæiske samarbejde om indre og ydre grænser, Schengensamarbejdet, til tælling. Og Danmark har nu i over tre år haft en midlertidig grænsekontrol ved grænsen til Tyskland. Friis Arne Petersen har siden 2005 været Danmarks ambassadør i først USA, så Kina og nu i Tyskland. Hør hans bud på den internationale udvikling, hvor er Tyskland på vej hen, og hvor vigtig er det dansk-tyske samarbejde i fremtiden? Hvad betyder den stigende nationalisme for grænselandet og Danmark som helhed? Arrangør: Flensborg Avis

14.30-15.15

International kulturpolitik – blod magt eller spild af penge? To ambassadører debatterer muligheder og værdien af international kulturpolitik i det 21. århundrede

Den danske ambassadør i Tyskland, Friis Arne Petersen, og den tyske ambassadør i Danmark, Andreas Meitzner, debatterer, om international kulturpolitik og kulturudveksling kan fremme international stabilitet og styrke balancen i det multilaterale system?

Det multilaterale samarbejde og det europæiske fællesskab udfordres i disse år af en hastig international udvikling som kræver justeringer af diplomatets virke.

Parallelt til spørgsmål om bl.a. sikkerhedspolitik og internationale traktater er international kulturpolitik de seneste år blevet videreudviklet og prioriteret i Danmark som i Tyskland. Både over for naboer, hvor begge lande i 2020 fejrer et dansk-tysk kulturvenskabsår for at fremhæve og yderlig at fæstne de gode bilaterale forbindelser og fælles kerneværdier, men også i Europa og verden. Kan international kulturpolitik være et redskab til at opretholde og fremme dialogen i krisetider og bringe os tættere på vores naboer? Arrangør: Den Kgl. Danske Ambassade i Berlin, Tysklands Ambassade i København, Grænseforeningen, Sydslesvigsk Forening (SSF)

16.30-17.15

Tyskland - trendy eller træls? Forfatteren Knud Romer har tyske rødder og erhvervs erfaring fra reklamebranchen. Hør hans bud.

Knud Romer er vokset op i 60erne i Nykøbing Falster med en dansk far og tysk mor. Ifølge ham var tyskerhadet lyslevende i Danmark - i hvert fald hos nogle - som man kan læse i romanen "Den der blinker er bange for døden". Men lige meget om det drejede sig om tyskerhad, bevidst afstandtagen fra tysk kultur eller blot manglende interesse, så har noget måske forandret sig de senere år. Ikke blot at danskere i stort tal kommer til Flensborg og Sydslesvig for at handle eller holde ferie. Ofte end tidligere støder man på tyske ord og navne i f.eks. tv-programmer i Danmark. Og på det seneste har den tyske tv-serie "Babylon Berlin" om Weimarepublikkens Berlin samlet seere i stor stil på dansk tv. Så har interessen for Tyskland og tysk kultur for alvor fået fat i danskerne? Kan tysk kultur igen få samme betydning som i Weimarepublikken, hvor den ifølge Knud Romer var verdens centrum? Eller er grænsekontrol og vildsvinehegn eksempler på, at når alt kommer til alt, så er alt ved det gamle? Arrangør: Flensborg Avis

17.30-18.15

Er globalisme nationalismens modsætning? Torben Steno, Anna Libak og Anne Sofie Allarp tager debatten om fremtidens verdenssamfund "If you are a citizen of the world, you are a citizen of nowhere." – Theresa May. Vi lever i globaliseringsens tidsalder. Internettet, moderne teknologi og massemedier har gjort verden mindre. Mennesker over hele kloden

rykker stadig stadig tættere på hinanden. Og opdelingen af menneskeheden i nationer og kulturer synes at være besværlig og gammeldags. Flere og flere lande og storbyer vil hellere være kulturenes smeltedigel end nationens vugge, og verdensborgeren har gjort sit indtog som et nyt ideal for den akademiske vesterlænding. Er det bare verdens naturlige udvikling, eller er verdensborgerbevægelsen et snobbet overklassefænomen? Bliver vi identitetsløse ved at frasi-ge os vores kulturelle rødder? Hvad er status, og hvordan skal fremtiden se ud? Det stiller radiovært Torben Steno, journalist Anne Sofie Allarp og folketingskandidat Anna Libak skarpt på. Arrangør: Grænseforeningen Ungdom

20.00

Lanterneoptog – lys aftenen op Vær med til at lyse sommeraftenen op i et lanterneoptog fra Sydslesvig-teltet Kom og vær med til at lyse sommeraftenen op i et lanterneoptog, der starter ved Sydslesvig-teltet og fortsætter rundt på Folkemødepladsen. Lanterneoptoget er en gammel tradition, som der i Sydslesvig gøres meget ud af. Arrangør: Sydslesvigsk Forening

LØRDAG 15.6.

11.30-12.15

Kirke til tiden Skal kirken skabe udvikling eller fastholde traditioner? Kom til debat om fremtidens kirke Kirken har en lang historie og er præget af traditioner, og gennem senere år er antallet af kirkegængere faldet. Kirkerne benyttes ganske vist flittigt til alternative gudstjenester, fællesspisning, foredrag, musik og børnearrangementer, men måske trænger dens kerneydelser, gudstjenesterne og de kirkelige handlinger til en overhaling. Og hvad gør man så? Og hvem gør noget? Er det de store bykirker med god økonomi og bemanding, eller er det de små kirker i udkantsområder som har kortere beslutningsveje, færre involverede i planlægning og udførelse, og måske også større behov for fornyelse? For sidstnævnte slags kirker er der måske især behov fordi befolkningsgrundlaget svinder. Også Dansk Kirke i Sydslesvig mærker udviklingen, og da kirkerne her er en del af en national, en historisk og en kulturel sammenhæng, er mulighederne måske større her. Men hvad skal der ske, og hvem går forrest? Kom og vær med til debat efter oplæg af præst Ruben Fønso fra Den Danske Kirke i Lyksborg. Arrangør: Dansk Kirke i Sydslesvig

SØNDAG, 16.6.

10.15-11.00

Mød Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig Dansk Sundhedstjeneste forsyner det danske mindretal med sundhedsydelse – hele livet Det danske mindretal i Sydslesvig lever en dagligdag i et kulturelt og sprogligt spændingsfelt mellem dansk og tysk. Det gælder også for sundhedsområdet, hvor systemet, som yder sundhedsydelse, er sygekasser og private sygeforsikringer, som man tidligere kendte det i Danmark. De færreste ved, at der i Sydslesvig findes en dansk sundhedstjeneste, som tilbyder mange forskellige sundhedsydelser til både børn, unge og ældre borgere i det danske mindretal - eller som det hedder i Sundhedstjenestens vision: "Fra første til sidste hjerteslag". Det handler grundlæggende om, at vore mange forskellige ydelser tilbydes og gives på højeste faglige niveau i en dansk kulturel kontekst. Kom og mød repræsentanter for Sundhedstjenesten på Folkemødets sidste dag og hør om, hvordan vi ser verden. Arrangør: Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig

14.00-15.00

Sønderjysk kaffebord – Kager, fællessang og dialog

Prøv det sønderjyske kaffebord, der handler om samtale og fællesskab

Det sønderjyske kaffebord er mest berømt for sine mange kager, men det handler også om samtale, fællesskab og identitet. Hør hvad kaffebordene betød for nationalismen i Slesvig for hundrede år siden – både for de dansk- og tysksindede. Undervejs vil der være fællessang

og mulighed for at møde repræsentanter for det danske mindretal i Sydslesvig. Det sønderjyske kaffebord arrangeres af Grænseforeningen Bornholm og Bornholms Højskole. Kaffebordet er i år økologisk. Arrangør: Grænseforeningen, Grænseforeningen Bornholm, Sydslesvigsk Forening, Bornholms Højskole

16.30-17.15

Kan mindretal være motor for nabosprogene dansk og tysk? Kan sprogene dansk og tysk fremmes af det danske mindretals engagement og netværk til Danmark? Dansk og tysk som nabosprog har fået stor betydning i både Danmark og Sydslesvig og den tyske delstat Slesvig-Holsten. Siden 2015 er dansk officielt sprog i Slesvig-Holsten, og Danmark har i Tysklandstrategien fra 2016 formuleret tysk som et særligt indsatsområde.

Det danske mindretal begår sig til dagligt i både danske og tyske kontekster og rummer en veludpræget interkulturalitet, der kan være til gavn for forskellige erhverv. Har det danske mindretals medlemmer en særlig kompetence i forhold til udviklingen og indsatsen af nabosprogene dansk og tysk? Er der en merværdi for dansk erhverv, hvis unge fra det danske mindretal søger danske uddannelser? Vi vil på baggrund af udviklingen i nabosprogene dansk og tysk, drøfte om det danske mindretal kan være motor i brugen af dansk og tysk som nabosprog, nord og syd for grænsen. Kom og diskuter med bl.a. Lars Ramme Nielsen fra Dansk Erhverv og Sybilla Lena Nitsch, bisidder i SSWs landsstyrelse og kommunalpolitiker. Arrangør: Sydslesvigsk Vælgerforening

SØNDAG, 16.6.

10.15-11.00

Mød Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig Dansk Sundhedstjeneste forsyner det danske mindretal med sundhedsydelser – hele livet Det danske mindretal i Sydslesvig lever en dagligdag i et kulturelt og sprogligt spændingsfelt mellem dansk og tysk. Det gælder også for sundhedsområdet, hvor systemet, som yder sundhedsydelse, er sygekasser og private sygeforsikringer, som man tidligere kendte det i Danmark. De færreste ved, at der i Sydslesvig findes en dansk sundhedstjeneste, som tilbyder mange forskellige sundhedsydelser til både børn, unge og ældre borgere i det danske mindretal - eller som det hedder i Sundhedstjenestens vision: "Fra første til sidste hjerteslag". Det handler grundlæggende om, at vore mange forskellige ydelser tilbydes og gives på højeste faglige niveau i en dansk kulturel kontekst. Kom og mød repræsentanter for Sundhedstjenesten på Folkemødets sidste dag og hør om, hvordan vi ser verden. Arrangør: Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig